Svar på fullmäktigemotion, Användning av artificiell intelligens för att effektivisera social- och hälsovården /SFP, välfärdsområdesfullmäktige 15.12.2025

Mellersta Österbottens välfärdsområdesstyrelse 26.10.2026 § 231
1051/00.02.01/2025

Beredningen

utvecklingssakkunnig Heidi Luomala, heidi.luomala(at)soite.fi, tf chefsöverläkare Marko Rahkonen, marko.rahkonen(at)soite.fi, socialdirektör, verksamhetsområdeschef Tarja Oikarinen-Nybacka, t.oikarinen-nybacka(at)soite.fi, samarbetsdirektör Minna Lönnbäck, minna.lonnback(at)soite.fi, chefsöverskötare, verksamhetsområdeschef Piia Kurikkala, piia.kurikkala(at)soite.fi

SFP:s fullmäktigegrupp har väckt en fullmäktigemotion om användning av artificiell intelligens för att effektivisera social- och hälsovården. I motionen framhålls att digitalisering och ny teknologi förändrar snabbt hälso- och sjukvården. Artificiell intelligens (AI) och språkmodeller har stor potential att effektivisera vårdkedjor, frigöra tid för direkt patient- och klientarbete samt minska den administrativa bördan för personalen. På så sätt kan vårdens resurser användas mer ändamålsenligt och tillgången till vård förbättras. Även sådana yrkesgrupper som inte har patientkontakt kan ha nytta av AI och dessa grupper ska naturligtvis också inkluderas i utvecklingsarbetet. Samtidigt är det avgörande att användningen av AI inom vården sker inom tydliga etiska ramar. Patienternas grundläggande fri- och rättigheter måste tryggas, och frågor om integritet, dataskydd och rättssäkerhet måste prioriteras.

AI ska ses som ett stöd för det medicinska yrkeskunnandet – inte som en ersättning för det. SFP anser att välfärdsområdena behöver ta till vara teknikens möjligheter där det är lämpligt. AI kunde till exempel bidra i icke-akuta vårdbedömningar, receptförnyelser och remisshantering. För att detta ska vara möjligt måste vi börja pröva och implementera etiskt hållbara AI-lösningar. Vi har alla möjligheter att göra Finland till en föregångare i att utveckla dessa modeller inom den offentliga sektorn. Vi föreslår: Att SOITE främjar användningen av AI-lösningar som kan effektivisera vårdkedjor, minska byråkratin och frigöra tid för vårdpersonalen till direkt patientarbete genom exempelvis pilotprojekt. Att SOITE tillsammans med andra välfärdsområden är aktivt med i utvecklingen av AI inom hälso- och sjukvården på nationell nivå.

Svar

Användningen av artificiell intelligens i klient- och patientarbetet framskrider på många nivåer i Soite. Användningen utvidgas även inom det administrativa arbetet, nya sätt att utnyttja tekniken identifieras och kompetensen utvecklas.

Soite deltar i Social- och hälsovårdsministeriets nationella AI-ekosystem inom social- och hälsovården för att främja ett verkningsfullt utnyttjande av artificiell intelligens. Soite deltar också i välfärdsområdenas AI-nätverk, där information och erfarenheter

delas och en lägesbild över utvecklingen av artificiell intelligens upprätthålls.

Uppdateringen av Soites program för digitalisering pågår, och i utkastet till programmet för artificiell intelligens och digitalisering 2026–2029 har det som mål bland annat definierats användning av ny teknik, såsom automatik och artificiell intelligens, i att förnya arbetssätt och serviceprocesser. Målet är att personalen i stor utsträckning ska använda artificiell intelligens i sitt arbete för att minska det manuella arbetet och rutinuppgifterna, bland annat som stöd för dokumentation, informationssökning och beslutsfattande.

Erfarenheterna från pilotprojektet om Microsoft Copilot, som inleddes våren 2025, visade att artificiell intelligens kan utnyttjas på ett ändamålsenligt sätt bland annat som stöd för informationshantering, beredning av dokument, mötespraxis och rapportering. I pilotprojektet identifierades möjligheter att förbättra produktiviteten i arbetet och minska den administrativa arbetsbördan. Utifrån erfarenheterna är det motiverat att fortsätta utreda användningsområden för AI-lösningar och främja ett kontrollerat införande av dem som en del av utvecklingen av Soites verksamhet.

Soite deltar åren 2026–2028 i projektet AI TEKO!, där man stärker arbetstagarnas färdigheter inom det sociala området att utnyttja generativ artificiell intelligens i klientarbete, ledning och utveckling. I chattjänsten vid Soites social- och hälsocentral har man redan i bruk en bedömning av vårdbehovet som utnyttjar AI. Dessutom kan yrkesutbildade personer använda artificiell intelligens som stöd för dokumentationen i hälsocentralens sjukskötarchatt.

På våren ordnades det ett informationsmöte för hela personalen om möjligheterna med robotiserad processautomation. I verksamhetsenheternas miniworkshoppar i september bedömdes genomförande och ändamålsenlighet av automation i fråga om identifierade användningsfall. En PoC-fas (konceptvalidering) inleds. I den automatiseras de utvalda processerna för produktionsbruk och samtidigt byggs det upp en hanteringsmodell för automation inom Soite.

I Soites ansökan om statsunderstöd för utveckling som lämnades in 15.10.2026, ingår ett projekt där ett av målen är att effektivisera serviceproduktionen och i större utsträckning än i dag rikta de yrkesutbildades arbetsinsats till klient- och patientarbete genom att utnyttja automation, artificiell intelligens, digitala tjänster och modern IT-infrastruktur. I projektet genomförs och tas i bruk flera automatiserade verksamhetsprocesser inom olika verksamhetsområden, samt processreformer som kombinerar automation och artificiell intelligens, till exempel handläggning av remisser som svarar mot patienters individuella behov och tidsbokning. Finansieringsbesluten fattas i januari–februari 2027.

I november 2026 inleds ett pilotprojekt om AI-applikationen Gosta i klient- och patientarbetet. Applikationen är inriktad på att utveckla dokumentationen i klient- och patientarbetet så att applikationen tar

fram ett förslag till dokumentation för arbetstagaren utifrån samtalet mellan arbetstagaren och klienten/patienten. Dessutom tas ett nytt taligenkänningsprogram i bruk, och användningen av dessa lösningar utvidgas till olika yrkesgrupper inom social- och hälsovården.
Upphandlingen av en digital plattform bereds så att välfärdsområdesstyrelsen kan fatta beslut i maj år 2027. Plattformen för digitala ärenden skapar en grund för att utnyttja artificiell intelligens i tjänsterna, automatiserar arbetsmoment och stöder de yrkesutbildades arbete. Med hjälp av plattformen kan tjänsterna produceras på ett smidigare, enhetligare och kostnadseffektivare sätt.

AI-omställning 2036 är en strategi på lång sikt som utarbetats under ledning av Finansministeriet. Den styr till och med år 2036 reformeringen av offentliga förvaltningen och utnyttjandet av artificiell intelligens i Finland. Målet är bland annat en nationell agentplattform, infrastruktur för artificiell intelligens och gemensamma lösningar, automation av rutinmässiga uppgifter med självständiga AI-agenter, en offentlig förvaltning som baserar sig på automation och betydande årliga besparingar. Strategin AI-omställning 2036 stakar också ut riktlinjerna för utvecklingen av AI-användningen inom Soite.

I Soite pågår alltså många reformer och utvecklingsprojekt för att utnyttja artificiell intelligens i olika funktioner. Under åren 2027–2028 kommer det att ske många förändringar som främjar användningen av artificiell intelligens. Utöver teknisk kompetens och anskaffning av applikationer och program bör användningen av digitala applikationer och artificiell intelligens främjas genom att integrera digital kompetens i den dagliga ledningen, förnya verksamhetsprocesserna och utnyttja olika nätverk, bland annat på nationell nivå. Ett effektivt främjande av kompetensen förutsätter strategiska och praktiska åtgärder på olika nivåer i organisationen. Det är viktigt att involvera personalen och leda den digitala kompetensen. Hela personalen bör fås på samma kompetensnivå genom skolning och coachning. Det handlar också om förändringsledning, och i förändringen behövs kollegialt stöd, till exempel digiagenter på arbetsplatserna. En effektiv och kreativ användning av artificiell intelligens kräver modig förnyelse av processer. Ny teknik bör inte enbart läggas ovanpå gamla arbetssätt, utan arbetsprocesser måste omformas så att till exempel generativ artificiell intelligens frigör tid från rutinuppgifter till det egentliga klient- och patientarbetet.

Bilaga Fullmäktigemotion

Beslutsförslag

Välfärdsområdesstyrelsen beslutar föreslå för välfärdsområdesfullmäktige att den antecknar svaret som utarbetats på motionen för kännedom.

Beslut

Välfärdsområdesstyrelsen beslutade föreslå för välfärdsområdesfullmäktige att den antecknar svaret som utarbetats på motionen för kännedom.